

Prvočísla

6. októbra 2023

Prvočísla

Definícia

Nech $n > 1$ je prirodzené číslo. Ak $n = m \cdot k$ pre nejaké celé čísla $1 < m, k < n$, tak hovoríme, že n je *zložené číslo*. V opačnom prípade hovoríme, že n je *prvočíсло*.

Množinu všetkých prvočísel budeme označovať $\mathbb{P}$.

Prvočísel je nekonečne veľa

Lema

Pre každé prirodzené číslo $n > 1$ existuje prvočíslo p také, že $p \mid n$.

Pri testovaní, či n je zložené, stačí skúšať deliteľnosť prvočíslami

$$p \leq \sqrt{n}.$$

Veta (Euklides)

Množina $\mathbb{P}$ je nekonečná.

Vlastnosti prvočísel

Lema

Nech p je prvočíslo.

- (i) Nech $a \in \mathbb{Z}$. Potom $(a, p) = 1$ alebo $(a, p) = p$.*
- (ii) Nech $a, b \in \mathbb{Z}$. Ak $p \mid ab$, tak $p \mid a$ alebo $p \mid b$.*
- (iii) Nech $a_1, \dots, a_n \in \mathbb{Z}$. Ak $p \mid a_1 \dots a_n$, tak $p \mid a_k$ pre niektoré $k = 1, \dots, n$.*

Základná veta aritmetiky, kanonický rozklad

Veta (Základná veta aritmetiky)

Každé prirodzené číslo $n > 1$ je možné zapísať ako súčin prvočísel

$$n = p_1 \cdot \dots \cdot p_k.$$

Tento zápis je jednoznačný až na poradie.

Základná veta aritmetiky, kanonický rozklad

Definícia

Jednoznačný zápis čísla n v tvare $n = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$, kde $p_1, \dots, p_k$ sú navzájom rôzne prvočísla a $\alpha_1, \dots, \alpha_k \in \mathbb{N}$, nazývame *kanonický rozklad* čísla n .

$$1125 = 5^2 \cdot 7^2$$

$$5! = 120 = 2^3 \cdot 3 \cdot 5$$

$$1400 = 2^3 \cdot 5^2 \cdot 7$$